

TÉZY K BAKALÁRSKYM ZÁVEREČNÝM SKÚŠKAM

ŠTUDIJNÝ PROGRAM SOCIÁLNA PRÁCA

1. Dejiny sociálnej práce vo svetovom kontexte a na území Slovenska v období staroveku, stredoveku, novoveku. Prehľad do roku 1789.
Základné princípy sociálnej práce s jednotlivcom, typológia klientov v sociálnej práci, špecifiká práce s nimi, profesionálny vzťah sociálneho pracovníka a klienta, hranice vzťahu medzi sociálnym pracovníkom a klientom, poruchy týchto hraníc.
Vymedzenie pojmu sociálna politika. Základné členenie sociálnej ochrany, subjekty a objekty sociálnej politiky, princípy sociálnej politiky a funkcie sociálnej politiky.
2. Moderné dejiny sociálnej práce v Európe, USA a na území Slovenska. Prehľad po roku 1789.
Etapy sociálnej práce s jednotlivcom - oboznámenie sa s prípadom, posudzovanie, sociálna intervencia, zakončenie prípadu.
Sociálne udalosti a ich krytie. Definícia sociálneho rizika, sociálnej udalosti. Základné druhy sociálnych udalostí. Sociálne práva občanov.
3. Filozofické východiská sociálnej práce: charakteristika filozofie, filozofických otázok, filozofovania. Základné oblasti filozofie. Rôzne koncepcie človeka. Vybrané fenomény ľudského bytia: smrteľnosť, jazyk, zmysel života, spiritualita, existenciálna situácia.
Komunikácia s klientom v sociálnej práci, zásady optimálnej komunikácie, vedenie rozhovoru s klientom, otázky v komunikácii.
Sociálne zabezpečenie v Slovenskej republike a jednotlivé subsystemy.
4. Pedagogika pre sociálnu prácu: systém pedagogických vied, výchova, vzdelávanie, vyučovanie. Didaktika: didaktický systém, ciele a metódy vo vzdelávaní, didaktické zásady.
Poradenstvo v kontexte pomáhajúcich profesií. Teoretické východiská poradenstva v pomáhajúcej sfére. Vznik a vývoj poradenstva. Vymedzenie poradenstva a iných postupov a metód pomáhajúcich profesií. Úrovne a formy poradenstva.
Správne právo a normy správneho práva. Problematika samosprávy. Ústredná a miestna štátna správa a kontrolné mechanizmy v štátnej správe. Priestupky, správne delikty a náhrada škody orgánmi verejnej správy. Správne konanie.
5. Ontogenetický vývin (teória vzťahovej väzby, kognitívny vývin, morálny vývin, psychosociálny vývin, špecifiká jednotlivých vývinových období). Vybrané psychologické teórie (Psychoanalytické teórie, Behaviorizmus, Humanizmus, Existencializmus).
Proces poradenstva. Prvý kontakt a základná orientácia. Poradenský kontrakt. Tvorba atmosféry psychologického bezpečia a budovanie vzťahu. Definovanie cieľov a hypotéz. Stratégie, intervencie a overovanie hypotéz v poradenstve. Ukončenie poradenského procesu. Rola poradcu.
Trestné právo a trestná zodpovednosť. Trestné činy. Druhy trestov a ochranných opatrení. Trestanie mladistvých. Pôsobnosť súdov v trestnom konaní. Orgány činné v trestnom konaní. Dôkazové prostriedky a opravné prostriedky v trestnom konaní.

6. Sociálna percepcia, sociálna interakcia (sociálna rola, prosociálne správanie, agresívne správanie, poslušnosť pod vplyvom autority). Psychopatológia (vybrané poruchy duševného zdravia - afektívne poruchy, neurotické poruchy, pervazívne vývinové poruchy, schizofrénia).
Náročné situácie v poradenstve: z perspektívy poradcu, so zameraním na klienta, z perspektívy procesu a kontextu. Etické otázky pomáhania. Supervízia a jej význam v poradenstve.
Základné dokumenty v Európskej únii po prijatí Maastrichskej zmluvy. Vstup Slovenska do EÚ. Lisabonská zmluva. Európska sociálna charta. Sociálne právo v EÚ. Schengenský priestor. Spoločné a výlučné problematiky EÚ a jednotlivých štátov. Výzvy dnešnej EÚ. Budujúca federácia vs. konfederácia EÚ.
7. Sociálne inštitúcie (manželstvo, rodina, náboženstvo), sociálne skupiny a organizácie, úloha kultúry v spoločnosti (kultúrny etnocentrizmus, kultúrny relativizmus, osvojovanie kultúry a proces socializácie).
Skupina, skupina sociálnych klientov, sociálna práca so skupinou, skupinová dynamika, jej prvky a význam pre prácu v skupine.
Druhy a formy sociálnych služieb podľa platného zákona.
8. Sociálna stratifikácia (chudoba zo sociologického pohľadu, rôzne definície chudoby) a sociologické teórie socializácie (George Herbert Mead, Jean Piaget, Erwin Goffman a pod.)
Skupinové roly, vývoj skupiny pri práci so skupinou klientov. Pozícia a úlohy vedúceho skupiny.
Kvalita poskytovaných sociálnych služieb.
9. Definícia pojmov diverzita a inklúzia. Historické a filozofické základy chápania diverzity a inklúzie. Antropologické – hodnotové východiská a etické princípy optimálneho modelu inklúzie. Politiky rovnosti príležitostí, diverzity a inklúzie.
Štruktúra a obsah práce v skupine: úvod, jadro záver. Fázy vývoja skupiny (formovanie, búrka, normovanie, optimálny výkon). Metódy práce so sociálnou skupinou (zvlášť participatívne).
Individuálne plánovanie sociálnych služieb.
10. Diverzita a inklúzia: diskriminácia a jej druhy, rasizmus, segregácia, predsudky a stereotypy. Tolerancia, integrácia.
Vymedzenie pojmu – sociologický a psychologický pohľad, druhy komunit, štruktúra komunit.
Trh práce a nezamestnanosť: práca, trh práce, nezamestnanosť, meranie nezamestnanosti, príčiny a dopady nezamestnanosti.
11. Teórie sociálnej práce. Základné pojmy. Druhy teórií v sociálnej práci, ich členenie. Práca s teóriami v praxi sociálnej práce. Teoretický purizmus a eklecticismus. Charakteristika a špecifiká vybraných teórií a teoretických modelov uplatňovaných v sociálnej práci: behaviorálne teórie a kognitívno-behaviorálne teórie, systemický prístup.
Potreba sociálnej práce s komunitou, subjekt a objekt sociálnej práce s komunitou, východiská a predpoklady komunitnej sociálnej práce, komunikácia s komunitou, riadenie sociálnej práce v rámci komunity.

Politika zamestnanosti. Zamestnávateľ a zamestnanec. Samostatne zárobkovo činná osoba, uchádzač o zamestnanie a záujemca o zamestnanie, znevýhodnený uchádzač o zamestnanie. Služby zamestnanosti, aktívne opatrenia na trhu práce.

- 12.** Charakteristika a špecifiká vybraných teórií a teoretických modelov uplatňovaných v sociálnej práci: humanistické teórie (Rogersov prístup orientovaný na človeka a Berneho transakčná analýza) existenciálne teórie (Franklova existenciálna analýza, logoterapia).
Etapy komunitnej sociálnej práce, ich obsah, cieľ a stratégie práce, vzdelávanie sociálnych pracovníkov pre prácu v komunite.
Kariérové poradenstvo: kariéra, charakteristika kariérového poradenstva, jeho kroky a úrovne, metódy v kariérovom poradenstve.
- 13.** Charakteristika a špecifiká vybraných teórií a teoretických modelov uplatňovaných v sociálnej práci: dynamické prístupy, prístup orientovaný na úlohy, sociálno-psychologické a komunikačné teórie.
Zákon o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele (SPOaSK) – charakteristika. Sociálna kuratela: definícia; druhy prostredí, v ktorých sa vykonávajú opatrenia sociálnej kurately. Výchovné opatrenia v zmysle zákona o SPOaSK, v zmysle zákona o rodine. Opatrenia sociálnej kurately na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov.
Klasifikácia klientskych skupín sociálnej práce podľa rozličných hľadísk (napr. z hľadiska problému, z hľadiska veku a i.).
- 14.** Sociálna patológia ako vedná disciplína. Teórie sociálnych deviácií – Biologické teórie, psychologické a sociálno - psychologické teórie, teória sociálnej dezorganizácie, teória anómie, Teórie subkultúry a kontrakultúry, Teórie labellingu;
Sociálny kurátor pre deti; rizikové skupiny detí, s ktorými pracuje. Úlohy sociálneho kurátora pre deti a mládež- Optimálne osobnostné rysy sociálneho kurátora. Najčastejšie sa vyskytujúce sociálno-patologické javy mládeže. Výchovná činnosť s rodinou a deťmi – sanácia rodiny, syndróm CAN. Kompetencie kolízneho opatrovníka pre maloletých, kompetencie sociálneho kurátora pre maloletých.
Sociálna práca s klientmi ohrozenými násilím, zneužívaním, šikanovaním (napr. domáce násilie, syndróm CAN a i.).
- 15.** Multidisciplinárny prístup v práci s vybranými deviantnými cieľovými skupinami – závislí, kriminálne správanie, prostitúcia, sekty, samovražedné správanie, bezdomovectvo;
Kompetencie a právomoci Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže. Zariadenia zaoberajúce sa rizikovou mládežou. Sociálny kurátor pre dospelých; rizikové skupiny osôb, s ktorými pracuje; úlohy soc. kurátora. Resocializačný príspevok, význam, podmienky poskytnutia, postup výplaty. Probačná a mediačná služba – význam, ciele.
Sociálna práca s klientmi v seniorskom veku, so zdravotným znevýhodnením.